

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci

žalobkyně: **PhDr. H. P.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**

se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

k žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2017 č.j. MPSV-2017/90929-923,
o dávce pomoci v hmotné nouzi: mimořádné okamžité pomoci na úhradu odůvodněných
nákladů dítěte a zajištění nezbytných činností sociálně-právní ochrany dětí

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje

I.

1. Žalobkyni nebyla přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi dle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen zphn) - mimořádná okamžitá pomoc na úhradu odůvodněných nákladů dítěte spočívající v zaplacení jízdného ke komisionálnímu přezkoušení syna.
2. Žalobkyně v zákonné lhůtě podala u zdejšího soudu žalobu, ve které vyslovila nesouhlas s výše uvedeným rozhodnutím z důvodu nesprávného právního posouzení správním orgánem. Uvedla, že z příspěvku na živobytí nemohla pokrýt toto cestovné, když správní orgán nezval v úvahu, že se od počátku roku zvýšily životní náklady v důsledku inflace a zvýšení cen v důsledku zavedení EET. Dále poukázala na skutečnost, že díky tomu, že v prosinci 2016 obdržela jen část pravidelných dávek, nemohla si vytvořit žádnou finanční rezervu a byla nucena v dalších měsících dohánět deficit, který ji vznikl a který stále trvá. Současně požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů.
3. Soud usnesením ze dne 9. 5. 2017 čj. 20 Ad 18/2017-15 vyhověl žádosti o osvobození od soudních poplatků, avšak nevyhověl žádosti o ustanovení advokáta. Usnesení nabylo právní moci dne 20. 5. 2017.
4. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě dne 26. 6. 2017 popřel její důvodnost, zrekapituloval průběh předcházejícího správního řízení a zdůraznil, že mimořádná okamžitá pomoc je svou charakteristikou dávka fakultativní, tj. nenároková, peněžitá a jednorázová. Správní orgán zároveň rozhoduje o skutečnosti, zda osobu pro účely této konkrétní dávky a tento výdaj posouzený jako odůvodnění považuje (či nepovažuje) za osobu v hmotné nouzi, a to též s ohledem na její příjmy a celkové sociální a majetkové poměry, přičemž účel dávky není taxativně vymezen. Je tak na uvážení správního orgánu, co bude za odůvodněný výdaj považovat se zřetelem na sociální situaci žadatele o dávku a opodstatněnost výdaje. V rozhodnutí žalovaná uvedla, že k úhradě jízdného slouží předně opakovaná dávka pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na živobytí, který je určen k úhradě výživy a ostatních základních osobních potřeb žadatele a s ním společně posuzovaných osob. Nelze rozlišovat, zda jde o jízdné řádné či mimořádné, poněvadž každá osoba v hmotné nouzi hradí jízdné v odlišné výši. Náklady na jízdné vznikly žalobkyni v souvislosti s její žádostí, kdy sama požádala o komisionální přezkoušení svého syna T. F. P. na jiné střední škole a musela tak předpokládat, že se bude konat v jiném městě, a s tím jí vzniknou náklady na dopravu. K realizaci cest využila motorové vozidlo, kdy tento způsob dopravy

nepředstavuje nejlevnější variantu. Pokud se žalobkyně nachází v hmotné nouzi, měla by zvážit nejlevnější variantu dopravy. Správní orgány nemají v působnosti zvyšování příspěvku na živobytí v souvislosti s inflací či zavedením EET. Správní orgány se musí při rozhodování řídit platnou legislativou. Navrhl žalobu v plném rozsahu zamítnout jako nedůvodnou a současně vyslovil souhlas s rozhodnutím věci bez jednání.

II.

5. Správní orgán I. stupně, Úřad práce ČR – Krajská pobočka Ostrava, kontaktní pracoviště Opava dne 15. 3. 2017 pod č.j. 30191/2017/OPA rozhodl v souladu s ust. § 2 odst. 5 písm. c) zphn k žádosti ze dne 14. 2. 2017 nepřiznat dávku mimořádná okamžitá pomoc na úhradu odůvodněných nákladů dítěte a zajištění nezbytných činností sociálně-právní ochrany dětí. Rozhodnutí odůvodnil tím, že bylo požádáno o dávku z důvodu cesty na Gymnázium Olgy Havlové v Ostravě - Porubě v termínu od 23. 2. 2017 a na Všeobecné a sportovní gymnázium v Bruntále v termínu do 20. 2. 2017 k vykonání komisionální zkoušky z předmětu českého jazyka a literatury a jazyka anglického, přičemž k úhradě jízdního slouží opakovaná dávka pomoci v hmotné nouzi - příspěvek na živobytí, který pobírá od srpna 2015.
6. Žalovaný napadeným rozhodnutím podle ust. § 90 odst. 1 správního řádu z části změnil výrok rozhodnutí v rozsahu vypuštění „ustanovení § 63 odst. 2“ a ve zbytku podle ustanovení § 90 odst. 5 správního řádu rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění se žalovaný ztotožnil s názorem správního orgánu I. stupně se zdůrazněním, že dávky pomoci v hmotné nouzi představují poslední záchrannou síť pro osoby nacházející se v obtížné sociální situaci, přičemž je nutné, aby tyto osoby učinily samy či za pomoci své rodiny maximum proto, aby si své životní potřeby zajistily svými vlastními silami a měla by zvážit nejlevnější variantu dopravy. Náklady na jízdné vznikly v souvislosti s žádostí zákonné zástupkyně, která sama požádala o komisionální přezkoušení svého syna na jiné střední škole a musela tak předpokládat, že se bude konat v jiném městě, a s tím vzniknou náklady na dopravu. K realizaci cest využila motorové vozidlo, kdy tento způsob dopravy nepředstavuje nejlevnější variantu.

III.

7. Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že žalobkyně dne 14. 2. 2017 podala žádost o mimořádnou okamžitou pomoc, ve které uvedla, že se jedná o úhradu jízdného do místa

konání komisionálního přezkoušení – Bruntál a Ostrava – doprava osobním automobilem s kalkulací dle platných předpisů pro cestovní náhrady per analogiam. Součástí spisu je přípis Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru školství, mládeže a sportu ze dne 10. 2. 2017 o vyhovění žádosti o komisionální přezkoušení z předmětu anglický jazyk na Všeobecném a sportovním gymnáziu v Bruntále v termínu do 20. 2. 2017 a přípis téhož orgánu ze dne 13. 2. 2017 o stanovení termínu do 23. 2. 2017 komisionálního přezkoušení z předmětu český jazyk a literatura, vždy pro žáka Mendelova gymnázia Opava, T. F. P. Dále z obsahu správního spisu je zjištělé, že žalobkyně v měsíci únoru 2017 neobdržela žádný příjem, od 30. 3. 2015 je vedena jako uchazečka o zaměstnání, bydlí společně se svým nezletilým synem v rodinném domku, který je pronajímán, od srpna 2015 pobírá dávky pomoci v hmotné nouzi - příspěvek na živobytí a rozhodnutím OSSZ Opava je uznána osobu zdravotně znevýhodněnou do 12. 8. 2018.

IV.

8. Krajský soud nejprve posoudil zákonné náležitosti žaloby a konstatoval, že žaloba byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž není žaloba ve smyslu § 68 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.) nepřípustná. Poté krajský soud přezkoumal důvodnost žaloby v souladu s ustanovením § 75 s.ř.s., v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. Neshledal přitom vady, např. podle § 76 odst. 2 s.ř.s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti, pro které by musel rozhodnutí zrušit jako celek.
9. Soud při své úvaze vycházel z obsahu správních spisů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, když nepřisvědčil žalobním námitkám. Se souhlasem účastníků soud rozhodl bez nařízení jednání dle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.
10. Žalobkyně podala žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi dle zákona č. 111/2006 Sb., a to mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu odůvodněných nákladů souvisejících s cestou ke dvěma různým gymnáziím k vykonání komisionálního přezkoušení syna. Žalobkyně nespороvala zjištěný skutkový stav, jen právní posouzení, proto soud vycházel ze skutkového stavu uvedeného ve správních spisech, o němž v nyní posuzované věci soud nemá pochyb.
11. Podle ust. § 2 odst. 5 písm. c) zphn za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky na úhradu odůvodněných nákladů souvisejících se

vzděláním nebo zákonnou činností nezaopatřeného dítěte a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně právní ochranou dětí.

12. Podle ust. § 36 odst. 1 písm. b) *zphn nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.*
13. Mimořádná okamžitá pomoc je dávka, která je poskytována mimo podmínky nároku zbývajících dvou dávek v systému hmotné nouze (příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení). Jejím účelem je řešení mimořádným způsobem a okamžitě nahodilý výdaj, přičemž se jedná o dávku svou povahou fakultativní závislou na správním uvážení správního orgánu a nárok na ni vzniká až samotným rozhodnutím o jejím přiznání (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20.11.2013 č.j. 3 Ads 7/2013-31). Tato pomoc může být poskytnuta osobě splňující podmínky stanovené v ust. § 2 odst. 5 *zphn* (viz odst. 11 tohoto rozsudku).
14. Správní orgán nepřiznal dávku z důvodu, že k úhradě jízdného do školy slouží dávka příspěvku na živobytí. Soud se s názorem správního orgánu ztotožnil, neboť jízdné k vykonání zkoušky na dvou jiných školách, při použití veřejné dopravy nepředstavuje výrazný finanční zásah do hospodaření. Žalobkyně požadovala zaplacení cestovního při použití osobního motorového vozidla dle odpovídajícího předpisu o cestovních náhradách. S ohledem na skutečnost, že žalobce se účastnil přezkoušení na gymnáziu v Bruntále, tedy v místě vzdáleném jen 20 km od bydliště s pravidelným přímým autobusovým spojením, soud neshledal důvod k proplacení nákladů za použití osobního motorového vozidla k cestě do Bruntálu. Stejně tak i k vykonání zkoušky v Ostravě, kde sice je již vzdálenost větší, cca do 50 km, ale zcela dostupná veřejnými dopravními prostředky, a to buď autobusem, nebo kombinací autobusu a vlaku.
15. Jestliže správní orgán nevyhověl žádosti o zaplacení jízdného k uvedeným zkouškám za použití osobního automobilu, mohla-li žalobkyně cesty realizovat zcela dostupnými veřejnými dopravními prostředky za nižší cenu, pak dle soudu nedošlo k překročení mezí správního uvážení. Míra volnosti úvahy správního orgánu je v takovém případě omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Soud se tak proto zaměřil, zda rozhodnutí logicky plyne z provedených důkazů a zda k němu správní orgán dospěl řádným procesním postupem, tedy z hlediska dodržení práv na spravedlivý proces, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování. Soud nezpochybnil úvahu správního orgánu vyargumentovanou v odůvodnění rozhodnutí. Soud již jen opakuje, že přiznání dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi lze až následně po té, co osoba nebyla schopna svou situaci řešit jiným způsobem, a to zejména přednostním využitím všech nárokových dávek a služeb a řádným využitím již přiznaných dávek.

V.

16. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s., podle nichž má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně neměla v řízení úspěch a úspěšný žalovaný nemá právo na náhradu ze zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 4. května 2018

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně